

Utlysning: Program Transporteffektivt samhälle

Energimyndigheten utlyser ca 45 miljoner kronor inom det nya forsknings- och innovationsprogrammet Transporteffektivt samhälle. Projekt som kan få stöd inom utlysningen ska bidra till omställningen till ett transporteffektivt samhälle som är jämlikt, tillgängligt och resurseffektivt. Sista ansökningsdag är 9 maj 2018 kl 23.59.

Med ett transporteffektivt samhälle menas ett samhälle där trafikarbetet med energiintensiva trafikslag som personbil, lastbil och flyg minskar. Detta kan ske både genom överflyttning till mer energieffektiva färdmedel/trafikslag och genom att transporter effektiviseras, kortas eller ersätts helt. En transporteffektiv samhällsplanering bidrar till hållbara transport- och/eller resebeteenden och resvanemönster.

Programmets mål är att ta fram ny kunskap genom att stödja forskning, utveckling, innovation och demonstration som bidrar till att åstadkomma ett transporteffektivt samhälle som är jämlikt, tillgängligt och resurseffektivt. Utlysningens syfte är att genom samverkan mellan transportsystemets aktörer möjliggöra att nya transporteffektiva innovationer, såsom arbetssätt, tjänster, affärsmodeller, planeringskoncept, logistiklösningar, beslutsverktyg samt mobilitets- och transportkoncept, som bidrar till ett transporteffektivt samhälle kan utvecklas.

Utlysningen riktar sig till alla aktörer som kan bidra till programmets mål. Projektförslag med inriktning mot samhällsvetenskap och humaniora såväl som teknik och naturvetenskap samt tvärvetenskapliga projektförslag är välkomna i utlysningen. Sökanden eller medsökanden kan förutom akademi och forskningsinstitut även tillhöra offentlig sektor och näringsliv. Utlysningen välkomnar både forsknings-, utvecklings-, och demonstrationsprojekt.

Ansökningar inom denna utlysning ska adressera och kunna svara mot en eller flera av följande utmaningsområden:

- Att åstadkomma/underlätta att gods- och persontransporterna sker på det transportsätt samt med det trafikslag som är mest energi- och resurseffektivt.
- Att utveckla en samhällsplanering som ger förutsättningar för ett transporteffektivt samhälle som är jämlikt, tillgängligt och resurseffektivt, och som tar hänsyn till de olika förutsättningar som finns för stad och landsbygd.
- Att identifiera drivkrafter och hinder för förändring av individers och organisationers befintliga sätt att arbeta på, normer, ageranden och beteendemönster, och att kunskap om sådana aspekter används och bidrar till omställningen till ett transporteffektivt samhälle.

- Att undersöka digitaliseringens effekter på befintliga mobilitets- och transportkoncept samt vilka möjligheter som finns för utveckling av hållbarare/mer transporteffektiva lösningar.
- Att undersöka hur samhällsfunktioner eller arbetsprocesser idag styr rese- och konsumtionsbeteendet och hur dessa kan effektiviseras och/eller utvecklas i en hållbarare riktning via åtgärder inriktade mot att förändra samhälleliga grundförutsättningar.

Programmet ska bidra till ett jämlikt och tillgängligt samhälle genom att synliggöra mångfalds- och genusperspektiv i ett transporteffektivt samhälle. Energimyndigheten vill även främja jämställdhet och mångfald i de projekt vi stödjer och ser därför gärna att dessa frågor har beaktats vid sammansättning av projektgruppen samt vid formulering av projektets inriktning, där så är lämpligt.

Energimyndigheten ser gärna att projekten beaktar och tar hänsyn till hela transportsystemet, som ju utgörs av aktörer och institutioner såsom politik, lagar, regler och normer som verkar tillsammans med transporttekniker och infrastruktur. Systemperspektivet behövs så att inte energivinster inom ett område leder till ökad energianvändning inom ett annat område. Med utgångspunkt från detta så ser vi gärna tvärvetenskapligt sammansatta projekt. Energimyndigheten ser även positivt på internationell kompetensöverföring exempelvis genom samverkan med utländska aktörer.

I alla projekt inom programmet ska mottagarna av resultaten finnas representerade. Beroende på projektets art så kan det handla om allt från att mottagarna deltar i en referensgrupp till att de är projektdeltagare.

Programmet fokuserar på den samhälleliga omställningen till ett transporteffektivt samhälle och **inkluderar inte** teknikutveckling av fordon och farkoster eller utveckling, produktion och distribution av förnybara drivmedel. Dessa områden hanteras inom ramen för andra forskningsprogram på Energimyndigheten.

Projekt som beviljas stöd inom utlysningen kan tidigast starta 1 augusti 2018 och som längst pågå till 31 december 2023.

Hur stor andel av projektets kostnader kan stöd ges för?

Statligt stöd får beviljas till företag med olika stödnivåer beroende på projektets inriktning. För projekt som inbegriper experimentell utveckling får statligt stöd ges med högst 25 % av de stödgrundande kostnaderna, för industriell forskning högst 50 % och för grundforskning 100 % (länk till [Kommissionens förordning \(EU\) nr 651/2014](#)). I vissa fall får Energimyndigheten bevilja en högre andel statligt stöd som t ex till små (+ 20 procentenheter) och medelstora (+ 10 procentenheter) företag (Länk till [Kommissionens förordning \(EU\) nr 651/2014](#)). Det innebär t ex att ett projekt som utförs av ett litet företag och inbegriper experimentell utveckling kan få högst 45 % statligt stöd (25+20). Till projekt som utförs av universitet, högskolor, forskningsinstitut med icke-ekonomisk verksamhet samt andra aktörer med icke-ekonomisk verksamhet (t.ex. kommunala förvaltningar) får Energimyndigheten enligt regleringsbrevet bevilja stöd med upp

till 100 % av stödmottagarens stödberättigande kostnader. Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på samfinansiering än vad förordningen kräver om vi bedömer att det krävs för att projektet ska kunna ges stöd. Läs mer om de rättsliga förutsättningarna för att få stöd ([länk till Energimyndighetens hemsida](#)).

Beslut om stöd

Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det. Begäran kan gälla t.ex. ökat krav på samfinansiering, förändringar i projektplanen eller utförligare beskrivning av projektidén. Din ansökan kommer att granskas av en extern bedömningsgrupp under juni 2018. Bedömningsgruppen lämnar en rekommendation till Energimyndigheten om vilka projekt som de rankar högst. Slutgiltigt beslut om vilka projekt som ska beviljas och vilka som ska avslås fattas av Energimyndigheten, tidigast i slutet av juni 2018. Du kommer kort därefter att få ett besked av oss om vilket beslut som fattats och med vilka skäl beslutet har fattats. Energimyndighetens målsättning är att alla beslut om beviljande ska vara fattade senast under augusti 2018 och att alla beslut om avslag ska vara fattade senast under september 2018. Projekt inom programmet kan tidigast starta 1 augusti 2018 och som längst pågå till 31 december 2023.

Villkor för beviljade projekt

Energimyndighetens beslut om stöd baserar sig på en överenskommen projekt- och kostnadsplan. För att stöd ska kunna betalas ut till beviljade projekt måste stödmottagaren bekräfta att hen har tagit del av Energimyndighetens beslut och att hen accepterar villkoren för stödet. Utförligare beskrivning finns i bilagan ”Villkor för beviljade projekt”.

Så ansöker du

Ansökan ska i första hand skrivas på svenska. Ansökan ska skrivas enligt Anvisningar för sökande och lämnas in via Energimyndighetens elektroniska ansökningsverktyg [E-kanalen](#). Tänk på att skaffa användarbehörighet i E-kanalen i god tid eftersom det kan ta några dagar.

Ansökan **ska** innehålla:

- Ett tydligt formulerat syfte.
- En beskrivning av hur och i vilken omfattning projektet förväntas att bidra till omställningen till ett transporteffektivt samhälle.
- Projektets mål ska vara tydliga och formulerade på sådant vis att de kan uppfyllas under projektets löptid. Målen kan vara indelade i form av effektmål och projektmål¹.
- En beskrivning av det aktuella forskningsläget (omvärldsbevakning) samt en analys av på vilket sätt det sökta projektet bidrar med något nytt i detta.
- En tydlig redogörelse för vald metod och en konkret plan för vad som ska göras samt av vem (vid behov uppdelat på arbetspaket)
- En kommunikationsplan för resultatspridning som visar vilka som är mottagare av samt vilka aktiviteter som planeras för att de ska få ta del av projektets resultat.

För de projekt som innehåller fler än en aktör **ska** kostnadsplanen förtydligas genom att budgetblanketten (se bilaga) fylls i med avseende på stödmottagare och och/eller samfinansiärer.

Den fullständiga ansökan ska vara inlämnad senast den 9 maj kl 23.59.

Support för e-kanalen finns tillgänglig fram till kl 16.00 den 9 maj.

¹ Effektmålet ska formuleras så att det beskriver vilken vinst/effekt/fördel som projektet ska bidra till att uppnå på lång sikt, ett framtida tillstånd cirka 5–10 år efter projektets slut. Projektmålet ska visa vad som ska vara uppnått vid projektets slut. Formulera projektmålet så att det beskriver vad projektet resulterar i och vad det levererar när det avslutas. Projektmålet ligger till grund för möjligheterna att nå effektmålet.

Bedömningskriterier

Ansökningarna kommer att bedömas utifrån följande kriterier:

- Omställningspotential för energisystemet
- Vetenskaplig excellens och/eller innovationshöjd
- Nyttiggörande och spridning
- Portföljrelevans
- Genomförbarhet

Omställningspotential för energisystemet

- I vilken grad bidrar projektet till omställningen till ett transporteffektivt samhälle som är jämlikt, tillgängligt och resurseffektivt.

Vetenskaplig excellens och innovationshöjd

- Bidrar projektet till att föra forskningsfronten framåt?
- Bedöms projektet hålla hög vetenskaplig kvalitet?
- Innefattar projektet en ny idé eller innovation?

Nyttiggörande och spridning

- Finns det ett identifierat behov för projektets resultat, t ex en tydlig kunskapslucka eller marknadspotential?
- I vilken mån kan projektet komma till nytta, t ex genom kunskapsuppbyggnad, publikationer, nya varor, tjänster eller processer, kommersialisering?
- Vilka ambitioner har projektet att sprida resultaten? Finns en plan för hur resultaten ska nyttiggöras och spridas?
- Är mottagarna av resultaten representerade i projektet?

Programrelevans

- Projektets överensstämmelse med utlysningens syfte och programmets mål.

Genomförbarhet

- Är målen med projektet, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?

- Är förslaget till arbetsplan konkret och tidsmässigt realistisk?
- Har aktörerna rätt kompetens och rätt resurser för att genomföra satsningen?
- Är budgeten rimlig i för hållande till de tänkta insatserna och målen?

Bakgrund om programmet

Programmets övergripande mål är att ta fram ny kunskap och höja kompetensen hos akademi, institut, offentlig sektor och näringsliv genom att stödja forskning, utveckling, innovation och demonstration som bidrar till att åstadkomma ett transporteffektivt samhälle som är jämlikt, tillgängligt och resurseffektivt. Genom samverkan med transportsystemets aktörer ska nya transporteffektiva innovationer utvecklas.

Programmet har följande delmål:

- Hög kompetens och kapacitet hos företag och offentlig sektor kring hur ett transporteffektivt samhälle kan uppnås.
- Innovativa och vidareutvecklade arbetssätt, tjänster, affärsmodeller och anpassade lösningar, som bidrar till ett transporteffektivt samhälle, är demonstrerade och implementerade.
- En långsiktig kompetensuppbyggnad i form av starka forskarmiljöer.
- Etablerade tvärvetenskapliga samarbeten mellan forskare inom de naturvetenskapliga/tekniska och samhällsvetenskapliga/humanistiska disciplinerna som leder till en mångfald av perspektiv och lösningar.
- Förutsättningar har skapats för effektiv samverkan både internationellt och nationellt mellan akademi, institut, näringsliv och offentlig sektor.
- Kunskap finns framtagen om genus och mångfaldsperspektiv på utvecklingen av ett transporteffektivt samhälle.
- Resultatspridning har skett till relevanta målgrupper inom akademi, institut, offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle.

I figur 1 visas en matris över vilka fokusområden programmet har samt vilka forskningsbehov/förändringsfaktorer programmet omfattar.

		Fokusområden			
Forskningsbehov/ förändringsfaktorer		Transport- effektiv sammans- planering	Hållbara mobilitets- och transport- koncept	Energi- effektivisering av befintliga transport- lösningar	Överflyttning till energi- effektivare trafikslag
	Drivkrafter för förändring				
↳	Styrmedel				
↳	Metoder & arbetssätt				
↳	Affärsmodeller				
↳	Beteende/normförändring				
	Systemperspektiv				
	Tillgängligt och jämlikt				

Figur 1. Programmets fokusområden och förändringsfaktorer/forskningsbehov

Programmet har ett perspektiv och en ansats som beaktar och tar hänsyn till hela transportsystemet så att inte energivinster inom ett område leder till ökad energianvändning inom ett annat område. Programmet ska även bidra till ett jämlikt och tillgängligt samhälle genom att synliggöra mångfald- och genusperspektiv på utvecklingen mot ett transporteffektivt samhälle.

Informationsaktiviteter kommer att genomföras under hela programperioden, liksom aktiviteter för informationsspridning och analys/syntes. En programkonferens anordnas årligen.

Programtiden är 2018-02-01 t o m 2023-12-31 och omfattar en total budget på 200 Mkr.

Kontakt

Frågor besvaras av:

catharina.norberg@energimyndigheten.se, 016-544 2098

kristina.difs@energimyndigheten.se, 016-544 2295